

NYHEDSBREV

HOLBÆK MUSEUM & HOLBÆK MUSEUMSFORENING

September – december 2025

HOLBÆK
MUSEUM

NYT FRA MUSEUMSFORENINGEN

Når dette Nyhedsbrev kommer ud, håber vi, at alle har haft en god sommer. I Holbæk Museumsforening har vi bl.a. brugt sommeren til at få planlagt vores medlemsarrangementer i efteråret 2025.

Som man kan læse i dette Nyhedsbrev, tilbyder vi 3 arrangementer i perioden indtil udgangen af året. Der har været stor interesse for vores rundvisninger i Tveje Merløse Kirke, hvor der har været 3 udsolgte arrangementer. Vi udvider nu vores kirke rundvisninger med yderligere 3 kirker, som alle ligger i Holbæk Kommune. For at alle kan være med, har vi lejet en bus, så vi kan komme rundt til kirkerne. Det er som i Tveje Merløse, Finn Andersen, som vil være vores kyndige guide.

Herudover har vi 2 arrangementer, et i anledning af Tølløses 150-års jubilæum, som afholdes af tidligere arkivar ved Tølløse Lokalkiv, Inge-Lis Madsen og et om Snublesten ved Henriette Harris, om de små mindesten som sættes i fortovet foran boligen for et offer for nazismen under 2. Verdenskrig. Anledningen er, at vi får den første Snublesten i Holbæk den 16. september på Borchsvej. Du kan læse mere om de 3 arrangementer i dette Nyhedsbrev og på vores hjemmeside.

I december 2024 udsendte vi det nye medlemskort til alle vores medlemmer. Kortet skal anvendes, når man besøger Holbæk Museum eller et af de øvrige museer i Museum Vestsjælland.

Flere af vores medlemmer har spurgt, om man ikke kan få sit medlemskort på sin telefon, enten det er en Apple eller en telefon der anvender Android. Det er nu muligt og alle medlemmer, der har givet os deres mailadresse, skulle gerne have modtaget en mail med instruktion i hvordan man får medlemskortet på sin telefon. Medlemskortet vil være identisk med det fysiske kort og vil kunne anvendes på samme måde på alle museer i Museum Vestsjælland.

Selvom der endnu er nogle måneder til jul, så vil Holbæk Museumsforening igen deltage på Holbæk Museums Julemarked den 6-og 7- december 2025. Kig forbi til en hyggelig dag og kom forbi vores lille stand til en snak og måske med gode ideer til kommende arrangementer.

Med venlig hilsen
Bestyrelsen

DE VAR OS – EN BOG OM SNUBLESTEN

1. oktober kl. 19.00 i museets foredragssal

Mange har hørt om snublesten eller har bemærket dem i gadebilledet, men de færreste kender kunstneren og historien bag værket.

Stenene af messing er placeret ved de hjem, hvor ofre for nazismen har boet.

De første snublesten blev sat i Danmark i 2019, og gruppen Snublesten Danmark har indtil nu sat 135 sten fordelt på 11 danske kommuner.

Holbæk Museumsforening er vært ved foredrag med journalist, cand. Mag. Henriette Harris, som har skrevet bogen "De var os" om historien bag snublesten, hvoraf der nu er sat 116.000 i Europa. Henriette Harris vil fortælle om nogle af de mennesker, gruppen har sat snublesten for, om arbejdet med snublesten og om kunstneren bag værket.

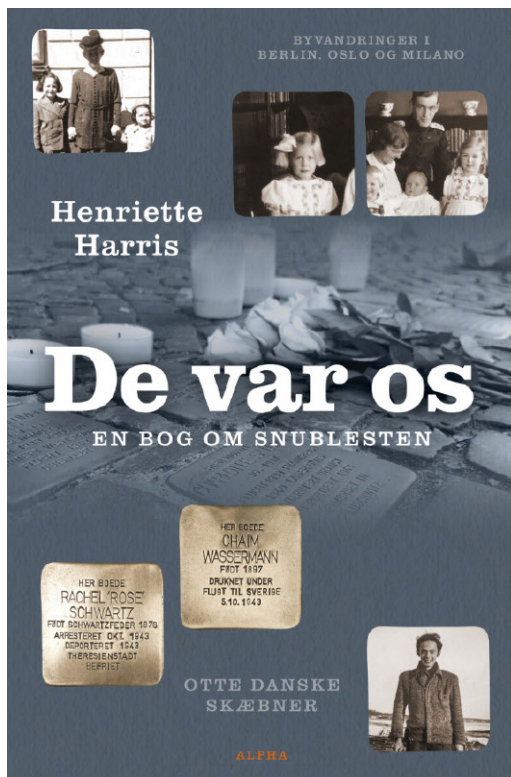
Den første snublesten bliver sat i Holbæk den 16.

september til minde om den unge politibetjent Poul Villy Oscar Christensen, som blev taget til fange af tyskerne og blev befriet efter befrielsen i maj 45. Stenen bliver sat ud for Poul Christensens bopæl på Borchsvej i Holbæk.

Holbæk Museum og Holbæk Museumsforening arbejder sammen på at identificere de næste skæbner, der fortjener en snublesten i Holbæk, og som vi håber at kunne nedsætte i 2026.

Pris: 30 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 50 kr. for ikke medlemmer.

Betaling ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op!

MUSEUM VESTSJÆLLAND INDGÅR SAMARBEJDE MED VETEKTOR BUDDY

Museum Vestsjælland indgår samarbejde med Vetektor Buddy

Det begyndte med et foredrag på museet om krig – nu skal veteraner med metaldetektorer hjælpe Museum Vestsjællands arkæologer med at afsøge områder inden en udgravning.

I begyndelsen af april holdt balkanveteran Henrik Nielsen et spændende foredrag om, hvordan det er at gå i krig, hvilke konsekvenser det kan have, og hvordan man kommer over det. Han fortalte, at detektorhobben er gavnlig for mange veteraner. Derfor lagde Museum Vestsjælland i foråret hus til et nationalt træf for veteraner. Det blev arrangeret af Veteraner i Arkæologien og Vetektor Buddy-lokalafdelingen ved Veterancafé Lejre.

Og sikke en succes! Vi mødtes på Andelslandsbyen Nyvangs arealer og gik med metaldetektorer og havde et fantastisk fællesskab og en god oplevelse sammen.

Vetektor Buddy-programmet er del af forskningsprojektet Veteraner i Arkæologien – et citizen science projekt på Aarhus universitet, der undersøger, hvordan arkæologien kan bidrage med social- og sundhedsfremmende aktiviteter. Og det virker! Det er bestemt ikke sidste gang Museum Vestsjælland bidrager til projektet, og vi glæder os allerede til at afsøge nye områder sammen med veteranerne!

EFTERÅRSFERIE PÅ HOLBÆK MUSEUM

Grav jer ned i fortiden – Arkæologi for hele familien

13.-17. oktober kl. 10.30-15.00

Smør madpakkerne og tag familien med på Holbæk Museum i efterårsferien. Her venter en dag fuld af hygge, spænding og sjove aktiviteter, hvor I sammen kan gå på opdagelse i fortiden.

Hver dag i efterårsferien kan I på forskellige poster prøve kræfter som arkæologer.

Museets egne arkæologer har allerede gjort fantastiske fund, men nu er det jeres tur til at grave oldsager frem, rense og vaske dem og give fortidens historier nyt liv.

Prøv også en metaldetektor og mærke suset, når det bipper – måske finder I en mønt eller en skjult skat i jorden!

Når I har brug for en pause fra udgravningerne, kan børnene lege videre på børneloftet, hvor skibet står klar til at blive sejlet ud på verdenshavene. Her kan lastes og losse varer ved hjælp af kraner, tovværk og sækkevogne, mens fantasien får frit spil.

Gratis for børn, voksne entré

AKTIVITETSKALENDER

16. september kl. 13.00-17.30 UDSOLGT Pris: 170 kr. for medlemmer 200 kr. for ikke-medlemmer.	Kend din kirke - UDSOLGT Finn Andersen er guide på en bustur til tre lokale kirker i henholdsvis Butterup, Nørre Jernløse og Undløse. Tilmelding: turtil3kirker@holbaekmuseumsforening.dk
18. september, 16. oktober kl. 16.00-17.30 Pris: 75 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Middelalderbyvandring i Holbæk Museumsinspektør Mads Findal Andreassen viser rundt i Middelalderens farverige Holbæk. Mødested: Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk
20. september, 25. oktober, 15. november kl. 13.00-14.30 Pris: 75 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Byvandring om Besættelsestiden i Holbæk Kom og hør om Besættelsen i Holbæk, der hvor det skete! Mødested: Holbæk kaserne, Kasernevej 43
31. august, 28. september, 26. oktober kl. 10.00 Pris: 75 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Omvisninger på Bakkekammen Kom med indenfor i Danmarks eneste interiørmuseum for Bedre Byggeskik. Mødested: Bakkekammen 40, 4300 Holbæk
13. september, kl. 10.15 og 11.30. 16. november kl. 14.00 og kl. 15.00. Pris: Gratis, når entré er betalt.	Det sidste vikingeskib? Særomvisning. Museets guide fortæller med billeder den fantastiske historie om fundet af den næsten 1000 år gamle Gislingeåbåd og den arkæologiske udgravning. Derefter er der tid til at se den flotte Gislingeåbåd.
1. oktober kl. 19.00 Pris: 50 kr. Medl. af Museumsforeningen 30 kr. Køb i døren.	Foredrag: De var os – om Snublesten Holbæk Museumsforening arrangerer foredrag med journalist Henriette Harris, som fortæller om verdens største mindesmærke for ofre for nazismen. Sted: foredragssalen på Holbæk Museum.

SEPTEMBER-DECEMBER 2025

13.-17. oktober kl. 10.30-15.00 Pris: Gratis, når entré er betalt.	Efterårsferie på Holbæk Museum Hele ugen kan børn prøve at være en arkæolog – gå med metaldetektor, find mønter og få ægte arkæologiske fund mellem hænderne
13. oktober kl. 15.30 Pris: 80 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Halloween med Steiner Uhyggelige historier fortalt af en af Danmarks bedste historiefortællere...gys og gru!
14. oktober kl. 18.00-21.00 Pris: Voksne 50 kr. Børn 25 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Nat på museet For tredje gang inviterer vi på uhyggelig tur rundt på museet efter lukketid. - Hvad mon venter bag hjørnet? Medbring gode nerver! Ikke egnet for gangbesværede.
29. oktober kl. 19.00 Pris: 50 kr. Medl. af Museumsforeningen 30 kr. Køb i døren.	Foredrag: Tølløse stationsby 150 år Holbæk Museumsforening arrangerer foredrag med arkivar Inge Lise Madsen, som fortæller om Tølløse stationsbys historie. Sted: foredragssalen på Holbæk Museum.
30. oktober, 7. november, 15. november kl. 17.00-18.30 Pris: Voksne 90 kr. Børn 30 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Holbæks mørke historier - byvandring For dem, som tør, er der tur rundt i Holbæk til kendte og ukendte steder, hvor byens dødsspændende historier springer ud af mørket. Ikke velegnet for gangbesværede.
7. september, 14. og 16. oktober kl. 11.00, 12.25 & 13.30 Pris: 450 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Escaperoom Mytteriet på 'Den gode Hensigt' Kom med på dybt vand i Holbæk Museums Escape Room. 1 billet gælder for op til 5 deltagere. Mødested: Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk
6.-7. december kl. 11.00-16.00	Holbæks hyggeligste julemarked! Få en dejlig dag med familien på byens hyggeligste julemarked med byorkester, mad, drikke, juleknas og fine idéer til julegaver.

UHYGGELIG EFTERÅRSFERIE!

Halloween med Steiner

Mandag den 13. oktober kl.18.00

Steiner fra Steiner Storytelling er med 20 års erfaring som professionel historiefortæller ekspert i at få dit indre filmrædd til at lyse op. På denne aften underholder han med fortællinger som Børn er så søde, Fanden får huden af og Spøgelsesgrisen, alt sammen for at vi kan komme i stemning til Nat på Museet dagen efter. Det anbefales at tage en voksen med til at holde i hånden, da det godt kan gå hen at blive rigtigt uhyggeligt. Fra 7 år og op, ifølge med en voksen.

Pris: 80 kr. via billetexpressen.dk eller i døren

Nat på museet – det forladte sindssygehospital

Tirsdag den 14. oktober kl. 18.00-21.00

Når mørket sænker sig, kommer gruppvækkende væsner ud af skyggerne og galskaben sænker sig over museet. Det gamle sindssygehospital er genopstået i alt sin gru. Hvem er en stakkel og hvem er dødsensfarlig? Pas på ikke du bliver fanget i sindssyge hospitalets mørke! For godt nok er patienterne lænket til væggen, men nogle gnaver måske bare sin hånd af og slipper fri?!

Den første time er for de mindste gæster og vi holder derfor lidt igen med uhyggen. Den sidste time fra kl. 20-21 giver vi den max gas og det anbefales derfor at være opmærksom på forholdet mellem alder og klokkeslæt.

Husk evt. en lommelygte da der som de tidligere år vil være en lille opgave som skal løses og belønnes med et stykke slik.

Pris: 50 kr. for voksne og 30 kr. for børn via billetexpressen.dk.

TØLLØSE STATIONSBY 150 ÅR

Onsdag den 29. oktober 2025 kl. 19.00 – 21.00

Foredrag ved tidligere arkivar ved Tølløse Lokalkiv, Inge-Lis Madsen, som vil fortælle om Tølløses historie igennem 150 år.

Tølløse Stationsby opstod på den bare mark i forbindelse med anlægget af Nordvestbanen, der åbnede d. 31.12.1874. Derfor fylder byen nu 150 år.

I foredraget vil Inge-Lis Madsen fortælle om, hvordan byen opstod samt, hvordan den har udviklet sig til det den er i dag. Der vil også blive fortalt om nogle af de mennesker, der har været med til at sætte deres præg på byen. Det er ikke nødvendigvis dem med de største armbevægelser der har markeret sig mest. Det kan lige såvel være den lille forretningsdrivende, der bare solgte sine varer og ved siden af havde en rolle i lokalsamfundet.

Inge-Lis Madsen er bibliotekar og har i 32 år været arkivar i Tølløse Lokalkiv.

Arrangeret i samarbejde med Holbæk Museumsforening.

Jernbanevej i Tølløse formentlig i 1930'erne

Samme Jernbanevej i 1973

Pris:

30 kr. for medlemmer af museumsforeningen og 50 kr. for ikke medlemmer.

Betaling ved fremmødet –
kontant eller mobilepay 87854

Ingen tilmelding nødvendig,
bare mød op!

Sted:

Holbæk Museum
Klosterstræde 18, 4300 Holbæk

NYT FRA LODSBÅDEN

Beddingsturen, som vi var meget spændte på, kom til at forløbe planmæssigt, og vi havde et par hyggelige dage 25. – 27. april.

Vi kunne derfor holde standerhejsning efter planen d. 5 maj og starte sejlsæsonen dagen efter. MEN sejlsæsonen er ikke helt blevet som vi kunne ønske. Vi har ved flere lejligheder måttet undlade at tage ud fordi vejret har været imod os enten med for meget blæsevejrs eller umådeholden regn.

Dog er det lykkedes torsdagsgutterne at tage på et par vellykkede ture, enten for at fiske eller blot sejle en tur til Udby Vig og indtage den medbragte frokost.

I år har vi brudt en gammel tradition idet vi har valgt ikke at deltage i Træf Fjordens Træbåde, da stævnet er henlagt til Herslev, som er en lille havn. Der ville ikke være plads til os i havnen og så skulle vi have ligget for svaj udenfor. Det ville ikke være tilfredsstillende.

I det store hele er vi godt med i forhold til vedligeholdelsen af den gode lodsbad. Men vores tilbagevendende punkt er stadig det utætte dæk. På en snak med Nationalmuseets skibstørmere og skipper har vi forstået at det vil være muligt/acceptabelt at tætnes dækket midlertidigt med mere moderne midler til supplement for tjæret værk og beg, indtil vi endelig kan få råd til at lægge et nyt dæk. Men det er kun en **midlertidig** løsning, for at undgå at regnvandet forårsager skade på den nye stævn, plankerne og spanterne, vi fik sat i i 2022.

Indenfor det sidste år har vi haft fornøjelsen at optage 2 nye medlemmer i lodslauget, så vi nu er 12 aktive om torsdagen – måske vi nu må overveje at udbygge lodshuset?

BYENS HYGGELIGSTE JULEMARKED!

6.-7. december kl. 11.00-16.00

På Holbæk Museum fejrer vi julen med byens hyggeligste julemarked for 15. gang og vi kan godt love, at der er garanti for hygge og gode julekøb.

Holbæk byorkester stiller med deres bedste messingblæsere og stande tilbyder varer af høj kvalitet som smykker, uldvarer, chili, nips, øl, keramik og meget mere! I kramboden står madammerne om sædvanlig klar med juleknaas og i år lanceres Castenschiold-rommen fra Flensborg for første gang på museet. Når sulten melder sig, er der naturligvis også boder klar med mad for både voksne og børn. Til dessert kan man nyde æbleskiver og museets legendariske glögg.

Vel mødt!

MEDARBEJDER UDPEGET AF FOLKETINGET

Kortlægning af kultur i det tidligere Dansk Vestindien.

Leder af Historie og arkiv på Museum Vestsjælland, Karen Sivebæk Munk, er blevet udpeget af Folketinget til at foretage en kortlægning af kultur i US Virgin Islands, det tidligere Dansk Vestindien, der har rod i tiden før 1917, det vil sige fra den danske tid på øerne.

Karen skal foretage kortlægningen med sin kollega Louise Sebro fra Museum Lolland-Falster og begge skal derfor have orlov i tre måneder til arbejdet, der indebærer et tæt samarbejde med kulturinstitutioner på de tre caribiske øer. De lokale partnere vil i samarbejdet desuden medvirke til at afholde workshops og debataftener på øerne, så så mange som muligt, kan bidrage til projektet.

Kortlægningen vil rumme både materiel kulturarv som f.eks. bygninger og møbler og immateriel kulturarv såsom sange, madvaner etc.

Arbejdet påbegyndes i september 2025 og forventes afsluttet i efteråret 2026 med en konference afholdt i Danmark.

